

Sygn. akt X GC 65/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 kwietnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy

w składzie

Przewodniczący SSO Katarzyna Żymełka

Protokolant Agnieszka Demucha

po rozpoznaniu w dniu 29 kwietnia 2014 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w B.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w J.

o zapłatę

1 oddała powództwo;

2 zasądza od powódki na rzecz pozwanej kwotę 11.478,01 (jedenaście tysięcy czterysta siedemdziesiąt osiem 01/100) zł tytułem kosztów procesu.

/-/ Katarzyna Żymełka

Sygn. akt X GC 65/12

UZASADNIENIE

Powódka (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w (...) w B.

w pozwie wniesionym przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w J. domagała się zasądzenia kwoty 840.000 zł oraz kosztów procesu.

W uzasadnieniu powódka wskazała, że dochodzi zapłaty tytułem naprawienia szkody wyrządzonej zawinionym naruszeniem autorskich praw majątkowych przysługujących powódce do projektu procesowego.

Powódka wyjaśniła, że w dniu 4 sierpnia 2008 r. zawarła z pozwaną umowę o wykonanie prac projektowych i nadzór autorski. Warunkiem zawieszającym przeniesienia na pozwaną autorskich prac majątkowych do projektu procesowego była zapłata wynagrodzenia w całości. Pozwana zapłaciła powódce jedynie zaliczkę w wysokości 80.000 zł netto na poczet wynagrodzenia wynoszącego

280.000 zł, natomiast sprawa o zapłatę pozostałej części wynagrodzenia toczy się przed Sądem Okręgowym w Gliwicach pod sygn. akt X GC 248/11.

Pozwana posługiwała się projektem procesowym datowanym na październik 2008 r. Udostępniła go jako załącznik nr 6 do programu funkcjonalno – użytkowego inwestycji w toku trwającego postępowania na wybór wykonawcy zakładu będącego przedmiotem projektu, bez żadnych zmian, podmiotom zainteresowanym uzyskaniem zamówienia.

Nadto, pozwana przekazała projekt (...) Spółce Akcyjnej, która to spółka prawdopodobnie jako inżynier kontraktu lub jako generalny wykonawca, organizowała przetarg na realizację zakładu dla pozwanej. (...) S.A. umieściła na swoim serwerze projekt procesowy autorstwa powódki bez żadnych zmian, traktując go jako podstawę sporządzenia ofert przez potencjalnych wykonawców. (...) S.A. weszła w posiadanie egzemplarza projektu procesowego oraz innej dokumentacji w wyniku zawarcia umowy sprzedaży z pozwaną jako sprzedającym. Dowodzi to faktu, że pozwana rozpowszechniła utwór (projekt) mimo braku autorskich praw majątkowych lub też upoważnienia wynikającego z umowy licencyjnej.

Powódka wyjaśniła, że umowa o wykonanie projektu procesowego opiewała na kwotę 280.000 zł netto. Kwota wynagrodzenia stanowiła zatem stosowne wynagrodzenie, które byłoby należne tytułem udzielenia przez powódkę zgody na korzystanie z utworu. Z tej racji, że posługiwanie się utworem jest działaniem sprzecznym z wyraźnym zakazem wynikającym z umowy (nie stanowi nienależytego wykonania umowy, lecz delikt zaistniały poza stosunkiem obligacyjnym) to naruszenie praw autorskich należy uznać w ocenie powódki za zawinione. Tym samym w ocenie powódki uzasadnione jest dochodzenie przez nią trzykrotności oczekiwanego wynagrodzenia.

Pozwana w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powódki na jej rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

Pozwana przyznała, iż zawarła z powódką umowę o wykonanie projektu procesowego, który miał zostać wykorzystany przy realizacji inwestycji polegającej na budowie spalarni śmieci w J.. Pozwana zaprzeczyła jednak, by kiedykolwiek naruszyła prawa autorskie powódki do tego projektu, w szczególności że powódce żadne takie prawa nie przysługują. Pozwana stoi też na stanowisku, że wskazane przez powódkę w pozwie wynagrodzenie za wykonanie projektu w kwocie 280.000 zł jest zawyżone, gdyż powódka nigdy nie wykonała prawidłowo swojego zobowiązania, a dostarczone przez nią dzieło miało szereg wad, co sprawia, iż jego wartość była zdecydowanie niższa od podanej przez powódkę i nie przekraczała 70.000 zł. Nadto pozwana podniosła, że dochodzenie przez powódkę roszczeń z tytułu naruszenia praw autorskich przy jednoczesnym dochodzeniu roszczenia o zapłatę za nabycie prawa do wykorzystania tych praw jest ze strony powódki nadużyciem prawa.

Pozwana podkreśliła, że umowa nie uzależniała przeniesienia praw autorskich na pozwaną od dokonanej wpłaty. § 18 ust. 7 umowy stanowi wyłącznie o przeniesieniu własności dokumentacji, a nie przeniesieniu praw autorskich. Ponieważ celem umowy było przygotowanie przez powódkę projektu na potrzeby realizacji projektu, jest oczywiste, że umowa ta jednocześnie upoważniała pozwaną do wykorzystania otrzymanego dzieła na te potrzeby. Kwestia zapłaty wynagrodzenia nie była w żaden sposób powiązana.

Dalej pozwana podniosła, że istotą sporządzenia projektu było jego wykorzystanie w ramach realizacji inwestycji pod nazwą budowa spalarni śmieci w J.. Pozwana spornego projektu nigdy nie wykorzystywała na potrzeby realizacji inwestycji a według tego projektu nigdy nie rozpoczęto budowy. Przedstawienie projektu w SIWZ miało charakter poglądowy, a załączony projekt nie był nawet możliwy do wykorzystania przez osobę otrzymującą SIWZ. Nie stanowił on dokumentu według którego oferent zobowiązany był zrealizować inwestycję. Nawet powiązana z powódką spółka złożyła ofertę ze zmienionym projektem procesowym.

Co więcej, zgodnie z warunkami SIWZ wszystkie osoby, którym udostępniono projekt zobowiązane były do zachowania w tajemnicy otrzymanych informacji. Pozwana nie odpowiada przy tym, za to, że jeden z nabywców SIWZ umieścił je na swojej stronie internetowej. Zachowanie to z pewnością nie przyczyniło się do rozpowszechnienia dzieła, gdyż według wiedzy pozwanej nie doszło do pobrania w znacznych ilościach projektu ze strony internetowej tego podmiotu.

Pozwana podniosła również, że powódka domaga się odszkodowania z tytułu naruszenia praw autorskich, do czego miało dojść w wyniku braku zapłaty przez pozwaną za utwór, a jednocześnie dochodzi od pozwanej zapłaty za ten utwór. Może zatem dojść do sytuacji, w której powódka otrzyma jednocześnie całość dochodzonego wynagrodzenia

i odszkodowanie za naruszenie praw, które w wyniku zapłaty wynagrodzenia przejdą na pozwaną. Taka kumulacja roszczeń musi być oceniona negatywnie.

Dodatkowo pozwana przedstawiła do potrącenia karę umowną należną jej od powódki na podstawie § 20 ust. 2 lit. a) w kwocie 45.809 zł z tytułu zwłoki w ukończeniu dzieła w terminie (zgodnie z umową powinno zostać ukończony do dnia 4 listopada 2008 r., a dostarczono je w dniu 25 marca 2009 r.), a także na podstawie § 20 ust. 2 lit. b) w kwocie 361.600 zł z tytułu nieusunięcia w terminie zgłoszonych wad dzieła.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 4 sierpnia 2008 r. powódka (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w B. zawarła z pozwaną (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w J. umowę o wykonanie prac projektowych i nadzór autorski.

Przedmiotem umowy było wykonanie przez powódkę na rzecz pozwanej projektu procesowego instalacji suchej destylacji odpadów obejmującego adaptację istniejących obiektów budowlanych KWK (...) na zakład produkcji nośników (...) przy ul. (...) w J. na parcelach po zmianach nr (...) i (...) objętej pozwoleniem na budowę.

Na podstawie powyższej umowy powódka była zobowiązana do:

- sporządzenia dokumentacji projektowej inwestycji w zakresie oferowanej technologii, obejmującej projekt procesowy na podstawie zaktualizowanych przez pozwaną założeń, na który składają się rysunki usytuowania maszyn i urządzeń linii technologicznej, obliczenie strumieni masy i energii, kompletacja urządzeń linii technologicznej w ujęciu węzłów technologicznych wraz z ich podstawowymi parametrami, a które będą podstawą do realizacji wszystkich niezbędnych branżowych projektów wykonawczych;
- uzgodnienia styków technologicznych z innymi oferentami urządzeń dla tej inwestycji;
- sprawowania nadzoru autorskiego, wielobranżowego podczas realizacji tej inwestycji, wykonywanej w oparciu o dokumentację wymienioną wyżej;
- opracowania listy urządzeń wynikających z projektu.

Dokumentacja, o której mowa powyżej miała zostać sporządzona przez powódkę w terminie trzech miesięcy liczonych od dnia podpisania umowy.

Za wykonanie prac objętych umową powódka miała otrzymać wynagrodzenie w wysokości 270.000 zł netto, powiększone o podatek VAT.

Wynagrodzenie miało charakter ryczałtowy i obejmowało wszelkie koszty powódki związane z realizacją niniejszej umowy i nie podlegało zwiększeniu.

Wynagrodzenie miało być płatne w dwóch częściach, tj. pierwsza w kwocie 70.000 zł netto w terminie 7 dni od zawarcia umowy oraz druga w kwocie 200.000 zł netto płatna w terminie 14 dni od daty wykonania umowy.

W umowie ustalono, że projekt procesowy lub jego części stają się własnością pozwanej z chwilą zapłacenia należności za ich wykonanie. Przeniesienie własności nie dotyczy praw autorskich powódki (§ 18 ust. 7 umowy).

Strony ustaliły, że dokumentacja stanowiąca przedmiot umowy z chwilą przekazania pozwanej staje się jej własnością z zastrzeżeniem § 18 ust. 7.

Projekt jest projektem autorskim, opartym o wynalazki chronione i know how powódki

i jakiegokolwiek w nim zmiany wymagają zgody autorów.

Dalej w umowie ustalono, że powódka zobowiązana będzie do zapłaty pozwanej kar umownych za zwłokę w sporządzeniu dokumentacji w kwocie stanowiącej 0,1% wartości wynagrodzenia za każdy dzień zwłoki oraz za zwłokę w usunięciu wad dokumentacji w kwocie stanowiącej 0,1% wartości wynagrodzenia za każdy dzień zwłoki.

Pozwana miała prawo odstąpić od umowy m.in. w przypadku gdy co do majątku powódki wszczęte zostało postępowanie upadłościowe lub naprawcze albo wniosek o wszczęcie takiego postępowania został oddalony z powodu braku środków na pokrycie jego kosztów.

Powyższy projekt miał zostać wykonany w oparciu o wynalazek F. R..

Ochrona na wynalazek F. R. wygasła 24 sierpnia 2007 r.

Powódka posiadała licencję na powyższy wynalazek.

P. S. był twórcą wynalazku, który obejmował powyższą technologię (sposób wytwarzania paliwa gazowego z odpadów zawierających związki organiczne i biomase, opis patentowy nr (...)) udoskonaloną poprzez eliminację wad technologii R..

(dowód: umowa wraz z załącznikiem k. 104-117, opinia biegłego sądowego T. K. wraz z załącznikami k. 363-386, pisemna opinia uzupełniająca biegłego sądowego T. K. wraz z załącznikami k. 498-522, ustna opinia uzupełniająca biegłego sądowego T. K. czas nagrania 00:09:59-00:52:19 protokołu z rozprawy z dnia 23 kwietnia 2014 r., zeznania P. S., likwidatora powódki czas nagrania 00:53:29-01:20:17 protokołu z rozprawy z dnia 23 kwietnia 2014 r.)

Powódka nie wykonała projektu w terminie.

Pozwana projekt otrzymała w dniu 25 marca 2009 r.

(dowód: projekt procesowy k. 155-271, protokół przekazania projektu k. 354, zeznania P. S., likwidatora powódki, czas nagrania 00:53:29-01:20:17 protokołu z rozprawy z dnia 23 kwietnia 2014 r.)

Ogłoszenie o przetargu pozwanej na zaprojektowanie i wybudowanie inwestycyjnego zakładu odzysku energii z odpadów komunalnych i przemysłowych z wykorzystaniem technologii odgazowania pojawiło się w prasie i na stronie internetowej pozwanej, jednakże dokumentacja przetargowa była udostępniana jedynie potencjalnym oferentom po ich zgłoszeniu celem oceny przydatności rozwiązań technologicznych.

Przedstawienie projektu wykonanego przez powódkę w SIWZ miało charakter pogładowy, a załączony projekt nie był możliwy do bezpośredniego wykonania.

Zgodnie z warunkami SIWZ wszystkie osoby, którym udostępniono projekt zobowiązane były do zachowania w tajemnicy otrzymanych informacji.

W dokumencie SIWZ znajdowało się zastrzeżenie o następującej treści: „Materiał przeznaczony wyłącznie w celu uczestniczenia w postępowaniu przetargowym. Publikowanie, kopiowanie i wykorzystywanie w innych celach wyłącznie za zgodą spółki (...) S.A.”

Pozwana udostępniła SIWZ spółkom: (...) Sp. z o.o., (...) S.A., (...) S.A. W. k. P., (...) S.A., (...) S.A., (...) S.A., (...) S.A. oraz (...) S.A.

Jeden z nabywców (...) S.A. umieścił projekt na stronie internetowej Politechniki (...).

Żaden z potencjalnych oferentów nie złożył oferty sporządzonej w oparciu projekt wykonany przez powódkę.

(dowód: SIWZ k. 123- 154, wykaz firm k. 103, zeznania świadka J. G. k. 273, zeznania świadka M. P. k. 273-275, zeznania prezesa zarządu pozwanej M. N. czas nagrania 00:01:29-00:28:40 protokołu z rozprawy z dnia 29 kwietnia 2014 r.)

Pozwana w piśmie z dnia 15 czerwca 2009 r. stanowiącym odpowiedź na wezwanie do zapłaty wskazała, że w dniu 20 kwietnia 2009 r. odstąpiła od umowy powołując się na § 18 ust. 1 lit. b) umowy, zgodnie z którym pozwana jako zamawiający miała prawo od niej odstąpić, gdy co do majątku powódki wszczęte zostało postępowanie upadłościowe lub naprawcze.

Niezależnie od powyższego pozwana podtrzymała propozycję zakupu projektu procesowego od powódki, jednakże po obniżonej cenie, nie wyższej niż 80.000 zł z uwagi na liczne wady projektu i nierzetelny sposób jego wykonania.

(dowód: pismo pozwanej z dnia 15 czerwca 2009 r. k. 118-122, zeznania P. S., likwidatora powódki, czas nagrania 00:53:29-01:20:17 protokołu z rozprawy z dnia 23 kwietnia 2014 r.)

W dniu 25 czerwca 2009 r. odbyło się spotkanie z udziałem przedstawicieli stron, (...) Sp. z o.o. oraz (...) S.A.

Uczestnicy spotkania ustalili w szczególności, że:

- powódka przekazała pozwanej projekt procesowy. Pozwana formalnie nie odebrała projektu negując jakość jego wykonania w zakresie kompletności i poprawności merytorycznej. Projekt ten wymaga uzupełnień i poprawek/uściśleń/w tym także dopasowania do realiów funkcjonowania rynku odpadów, którego elementem ma być projektowana instalacja. Nieuwzględnienie tych realiów spowodowało błędy w projekcie skutkujące niemożliwością osiągnięcia przez instalację zakładanych parametrów wydajności;

- z uwagi na rozpoczęcie procesu upadłości powódki, a także w związku z faktem nie zakończenia przez powódkę poprawek projektu procesowego oraz niemożliwością wywiązania się przez powódkę z innych zobowiązań, pozwana zgodnie z § 18 umowy odstąpiła od niej w dniu 20 kwietnia 2009 r.

(dowód: notatka ze spotkania k. 479-481, zeznania P. S., likwidatora powódki, czas nagrania 00:53:29-01:20:17 protokołu z rozprawy z dnia 23 kwietnia 2014 r.)

Pozwana przedstawiła do potrącenia karę umowną należną pozwanej od powódki na podstawie § 20 ust. 2 lit. a) w kwocie 45.809 zł z tytułu zwłoki w ukończeniu dzieła w terminie (zgodnie z umową powinno zostać ukończone do dnia 4 listopada 2008 r., a dostarczono je w dniu 25 marca 2009 r.), a także na podstawie § 20 ust. 2 lit. b) w kwocie 361.600 zł z tytułu nieusunięcia w terminie zgłoszonych wad dzieła.

(dowód: oświadczenie pozwanej k. 60)

Projekt wykonany przez powódkę był kompletny, nie był dotknięty żadnymi wadami i został wykonany zgodnie z zawartą umową.

Na wykonanym etapie sporządzony przez powódkę projekt stanowił założenia do wykonania dokumentacji, według której można było określić czy występują wady projektu.

Wykazane przez pozwaną braki miały być usunięte w dokumentacji, w której zawarte będą uzgodnienia techniczne.

Występujące różnice parametrów technicznych w projekcie procesowym mogły być skorygowane przez pozwaną w dokumentacji projektu wykonawczego.

Z tytułu udostępnienia projektu dziesięciu osobom z uwzględnieniem tego, że projekt nie został wykonany nie należy się powódce żadne wynagrodzenie. Istotą sporządzenia projektu procesowego w ramach umowy pomiędzy

stronami było wykorzystanie tego projektu w ramach realizacji inwestycji pod nazwą Adaptacja istniejących obiektów budowlanych KWK (...) na zakład produkcji nośników energetycznych (...) czyli materialne urzeczywistnienie projektu. Pozwana jako zamawiający nie wykorzystwała tego projektu na potrzeby realizacji inwestycji.

Udostępnienie projektu 10 osobom miało charakter poglądowy, a załączony projekt nie był możliwy do wykorzystania przez osobę otrzymującą SIWZ.

Wynagrodzenia należnego powódce nie można obliczyć jak za rozpowszechnianie projektu wynalazczego, który przynosi wymierne, przybliżone lub szacunkowe korzyści ekonomiczne, ponieważ takich korzyści projekt nie przyniósł ponieważ nie został zastosowany.

Nadto, projekt powódki udostępniony w ramach (...) S.A., umieszczony na stronie internetowej Politechniki (...), nie został przez nikogo pobrany.

W dostępnych logach serwera obejmujących okres od 28 kwietnia 2013 r. nie stwierdzono żadnego skutecznego wejścia na adres (...) i pobrania projektu.

Wykazane w logach wejścia na adres „(...)M.” zakończyły się błędem 404 i błędem 200.

Dostęp do wcześniejszych logów serwera jest niemożliwy z uwagi na poważną awarię sprzętu, na którym to postawiony był serwer. Sprzęt ten został skasowany i zutylizowany, a od dnia 28 kwietnia 2013 r. funkcjonuje na nowym sprzęcie.

(dowód: projekt procesowy przed wyłączeniem części energetycznej k. 324, pozwolenie na budowę k. 325-326, kontrakt na realizację zakładu k. 327-353, płyta CD k. 355, wstępny preliminarz kosztów inwestycyjnych k. 455-456, decyzja Urzędu Patentowego k. 383-384, opinia biegłego sądowego T. K. wraz z załącznikami k. 363-386, pisemna opinia uzupełniająca biegłego sądowego T. K. wraz z załącznikami k. 498-522, ustna opinia uzupełniająca biegłego sądowego T. K. czas nagrania 00:09:59-00:52:19 protokołu z rozprawy z dnia 23 kwietnia 2014 r.)

Pozwana do dnia 29 kwietnia 2014 r. nie wykorzystwała projektu.

(dowód: zeznania prezesa zarządu pozwanej M. N. czas nagrania 00:01:29-00:28:40 protokołu z rozprawy z dnia 29 kwietnia 2014 r.)

20 lutego 2009 r. powódka złożyła wniosek o ogłoszenie upadłości. Wniosek powódki o ogłoszenie upadłości likwidacyjnej został oddalony z uwagi na brak środków.

(dowód: zeznania P. S., likwidatora powódki, czas nagrania 00:53:29-01:20:17 protokołu z rozprawy z dnia 23 kwietnia 2014 r.)

Powyższe ustalenia faktyczne Sąd poczynił na podstawie zgromadzonych w aktach sprawy dokumentów, których wiarygodności nie kwestionowała żadna ze stron, zeznań świadków: J. G. i M. P. oraz przesłuchaniu stron.

Sąd nie dał wiary zeznaniom P. S., likwidatora powódki, w zakresie w jakim zeznał, że rozwiązania R. nie wchodziły w zakres projektu, albowiem w powyższym zakresie zeznania likwidatora powódki pozostają w sprzeczności z treścią umowy, w której wprost wskazano, że jej przedmiotem jest wykonanie przez powódkę na rzecz pozwanej projektu procesowego instalacji suchej destylacji odpadów obejmującego adaptację istniejących obiektów budowlanych KWK (...) na zakład produkcji nośników (...) oraz treścią deklaracji zgodności załączonej do projektu procesowego (k. 172v), z treści której wynika, że projekt destylatora jest systemu (...).

Opinię biegłego sądowego T. K. została uznana za rzetelną, pełną i w sposób jasny i wyczerpujący wyjaśniającą kwestie podlegające rozpoznaniu, dlatego Sąd przyjął wynikające z niej wnioski za własne. Wprawdzie została ona w toku postępowania zakwestionowana przez strony, jednakże w ramach

uzupełnienia opinii biegły w sposób dostateczny wyjaśnił wszelkie wątpliwości i nie ma, zdaniem Sądu, powodu dla przyjęcia, iż opinia ta nie powinna być podstawą ustalenia stanu faktycznego w sprawie.

Sąd pominął dowód z zeznań świadków wskazanych w odpowiedzi na pozew: M. Ł., R. K., J. K., M. S., M. U., M. K., M. M., J. S., J. F. wobec nie podania w określonym terminie adresów na jakie należy ich wezwać.

Sąd oddalił wniosek powódki o dopuszczenie dowodu z akt sprawy X GC 248/11, albowiem możliwe jest jedynie dopuszczenie w charakterze dowodu określonych dokumentów zawartych w aktach innej sprawy, gdyż art. 244 i n. k.p.c. przewidują tylko dowody z dokumentów, a nie dowód z akt innej sprawy.

Sąd zważył:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

W rozpatrywanej sprawie powódka dochodziła od pozwanej zapłaty tytułem naprawienia szkody wyrządzonej zawinionym naruszeniem autorskich praw majątkowych przysługujących powódce do projektu procesowego.

Odnosnie do powyższego Sąd w pierwszej kolejności zważył, że przedmiotem łączącej strony umowy było wykonanie przez powódkę na rzecz pozwanej projektu procesowego instalacji suchej destylacji odpadów obejmującego adaptację istniejących obiektów budowlanych KWK (...) na zakład produkcji nośników (...).

Jak już wcześniej wskazano, Sąd nie dał wiary zeznaniom P. S., likwidatora powódki, w zakresie w jakim zeznał, że rozwiązania R. nie wchodziły w zakres projektu, albowiem w powyższym zakresie zeznania likwidatora powódki pozostają w sprzeczności z treścią umowy, w której wprost wskazano, że odnosi się ona do systemu R..

Istotnym jest zaś, że jakkolwiek powódka posiadała licencję na powyższy wynalazek, to ochrona na powyższy wynalazek wygasła w dniu 24 sierpnia 2007 r., a razem z nią wygasło prawo przysługujące powódce uzyskane na podstawie umowy licencyjnej.

Skoro zaś ochrona na powyższy wynalazek wygasła już przed zawarciem przez strony umowy na wykonanie projektu procesowego to żądanie powódki nie mogło zostać uznane za uzasadnione

w oparciu o art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b) ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, zgodnie z którym jedynie uprawniony, którego autorskie prawo majątkowe zostały naruszone, może żądać od osoby, która naruszyła te prawa naprawienia wyrządzonej szkody poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej dwukrotności, a w przypadkach gdy naruszenie jest zawinione – trzykrotności stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu.

Niezależnie od powyższego Sąd miał na uwadze, że pozwana podnosiła, iż odstąpiła od łączącej strony umowy.

Odnosnie do powyższego Sąd zważył, że zgodnie z treścią art. 395 § 1 k.c. można zastrzec, że jednej lub obu stronom przysługiwać będzie w ciągu oznaczonego terminu prawo odstąpienia od umowy. Prawo to wykonywa się przez oświadczenie złożone drugiej stronie. W razie wykonania prawa odstąpienia umowa uważana jest za niezawartą. To, co strony już świadczyły, ulega zwrotowi w stanie niezmienionym, chyba że zmiana była konieczna w granicach zwykłego zarządu. Za świadczone usługi oraz za korzystanie z rzeczy należy się drugiej stronie odpowiednie wynagrodzenie (§ 2).

Z powyższego uregulowania wynika, że odstąpienie od umowy obwarowane zostało dwoma wymogami ustawowymi. Pierwszy stanowi określenie terminu, w czasie biegu którego będzie możliwe skorzystanie z prawa odstąpienia, drugi zaś stanowi wskazanie, czy prawo odstąpienia służyło będzie tylko jednej (oraz której) czy obu stronom umowy.

Niespełnienie wymogu podania terminu odstąpienia powoduje nieważność zastrzeżenia umownego (tak też m.in. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 23 stycznia 2008 r., sygn. akt V CSK 379/07, opubl. OSNC-ZD 2008/4/108).

W rozpatrywanej sprawie strony w § 18 umowy przewidziały, że pozwana miała prawo odstąpić od umowy m.in. w przypadku gdy co do majątku powódki wszczęte zostało postępowanie upadłościowe lub naprawcze albo wnioski o wszczęcie takiego postępowania został oddalony z powodu braku środków na pokrycie jego kosztów.

Strony nie określiły jednak terminu, w czasie biegu którego będzie możliwe skorzystanie z prawa odstąpienia, stąd przewidziane przez strony postanowienia umowne uprawniające pozwaną do odstąpienia od umowy uznać należało za nieważne.

Pozwana nie wykazała zaś, aby zrealizowała przesłanki uprawniające ją do ustawowego odstąpienia od umowy.

Zgodnie bowiem z treścią art. 491 § 1 k.c. jeżeli jedna ze stron dopuszcza się zwłoki w wykonaniu zobowiązania z umowy wzajemnej, druga strona może wyznaczyć jej odpowiedni dodatkowy termin do wykonania z zagrożeniem, iż w razie bezskutecznego upływu wyznaczonego terminu będzie uprawniona do odstąpienia od umowy. Może również bądź bez wyznaczenia terminu dodatkowego, bądź też po jego bezskutecznym upływie żądać wykonania zobowiązania i naprawienia szkody wynikłej ze zwłoki.

W rozpatrywanej sprawie pozwana w odpowiedzi na wezwanie do zapłaty powołała się na fakt odstąpienia od umowy z uwagi na rozpoczęcia procesu upadłości powódki. Z kolei w notatce ze spotkania z dnia 25 czerwca 2009 r. uczestnicy tego spotkania, w tym powódka oraz pozwana ustalili, że z uwagi na rozpoczęcie procesu upadłości powódki, a także w związku z faktem nie zakończenia przez powódkę poprawek projektu procesowego oraz niemożliwością wywiązania się przez powódkę z innych zobowiązań, pozwana zgodnie z § 18 umowy odstąpiła od niej w dniu 20 kwietnia 2009 r.

Odnosnie do powyższego Sąd zważył, że za zwłokę w wykonaniu przedmiotu umowy w rozumieniu art. 491 § 1 k.c. nie można uznać faktu rozpoczęcia procesu upadłości powódki.

W pozostałym zaś zakresie, tj. w szczególności odnośnie do poprawek projektu procesowego pozwana nie wykazała, aby wyznaczyła powódcie odpowiedni dodatkowy termin do wykonania z zagrożeniem, iż w razie bezskutecznego upływu wyznaczonego terminu będzie uprawniona do odstąpienia od umowy.

Istotnym jest przy tym, że niezależnie od stanowisk stron, biegły sądowy T. K. wskazał, że projekt wykonany przez powódkę był kompletny, nie był dotknięty żadnymi wadami i został wykonany zgodnie z zawartą umową. Na wykonanym etapie sporządzony przez powódkę projekt stanowił założenia do wykonania dokumentacji, według której można było określić czy występują wady projektu. Wykazane przez pozwaną braki miały być usunięte w dokumentacji, w której zawarte będą uzgodnienia techniczne. Występujące różnice parametrów technicznych w projekcie procesowym mogły być skorygowane przez pozwaną w dokumentacji projektu wykonawczego. Powyższe ustalenia biegłego Sąd podziela i przyjmuje za własne.

W świetle powyższego Sąd uznał, że strony łączyła umowa z dnia 4 sierpnia 2008 r. o wykonanie prac projektowych i nadzór autorski.

Skoro zaś strony łączyła przedmiotowa umowa to pozwana była uprawniona do korzystania ze sporządzonego przez powódkę projektu procesowego.

Sąd miał bowiem na uwadze, że skoro przedmiotem łączącej strony umowy było wykonanie przez powódkę na rzecz pozwanej projektu procesowego instalacji suchej destylacji odpadów obejmującego adaptację istniejących obiektów budowlanych KWK (...) na zakład produkcji nośników (...), to zgodnie z celem tej umowy pozwana była uprawniona do korzystania z tegoż projektu.

W sprawie istotnym jest przy tym, że dokumentacja przetargowa, której elementem był sporny projekt procesowy była udostępniana jedynie potencjalnym oferentom po ich zgłoszeniu. Przedstawienie projektu wykonanego przez powódkę w SIWZ miało charakter poglądowy, a załączony projekt nie był możliwy do bezpośredniego wykonania. Zgodnie z warunkami SIWZ wszystkie osoby, którym udostępniono projekt zobowiązane były do zachowania w tajemnicy otrzymanych informacji. W dokumencie

SIWZ znajdowało się zastrzeżenie o następującej treści: „Materiał przeznaczony wyłącznie w celu uczestniczenia w postępowaniu przetargowym. Publikowanie, kopiowanie i wykorzystywanie w innych celach wyłącznie za zgodą spółki (...) S.A.”

Podkreślenia wymaga, że biegły sądowy T. K. wskazał, że udostępnienie projektu miało charakter pogładowy, a załączony projekt nie był możliwy do bezpośredniego wykorzystania przez osobę otrzymującą SIWZ. Na wykonanym etapie sporządzony przez powódkę projekt stanowił założenia do wykonania dokumentacji, według której można było określić czy występują wady projektu.

Powyższe potwierdza fakt, że żaden z potencjalnych oferentów nie złożył oferty sporządzonej w oparciu o projekt wykonany przez powódkę.

Nadto Sąd zważył, że pozwana udostępniła SIWZ spółkom: (...) Sp. z o.o., (...) S.A., (...) S.A. W. k. P., (...) S.A., (...) S.A., (...) S.A., (...) S.A. oraz (...) S.A. Jeden z nabywców (...) S.A. umieścił projekt na stronie internetowej Politechniki (...). Jednakże projekt ten nie został pobrany. W dostępnych logach serwera obejmujących okres od 28 kwietnia 2013 r. nie stwierdzono żadnego skutecznego wejścia na adres (...) i pobrania projektu. Wykazane w logach wejścia na adres „(...)M.” zakończyły się bowiem błędem 404 i błędem 200. Dostęp do wcześniejszych logów serwera jest zaś niemożliwy z uwagi na poważną awarię sprzętu, na którym to postawiony był serwer. Sprzęt ten został skasowany i zutylizowany, a od dnia 28 kwietnia 2013 r. funkcjonuje na nowym sprzęcie.

Wobec całokształtu powyższego Sąd uznał, że żądanie powódki nie znajduje uzasadnienia w treści art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b) ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, stąd podlegało ono oddaleniu, o czym orzeczono jak w punkcie pierwszym wyroku.

Wobec zaś uznania żądania powódki za nieuzasadnione bezprzedmiotowym i przedwczesnym było czynienie rozważań w przedmiocie zasadności przedstawionej przez pozwaną do potrącenia kary umownej z tytułu zwłoki w ukończeniu dzieła w terminie oraz z tytułu nieusunięcia w terminie zgłoszonych wad dzieła.

Na marginesie wskazać jedynie należy, iż powódka nie kwestionowała, że projekt procesowy zgodnie z umową miał zostać dostarczony pozwanej w terminie trzech miesięcy od dnia podpisania umowy (tj. od dnia 4 sierpnia 2008 r.), zaś pozwana projekt otrzymała w dniu 25 marca 2009 r. Z kolei w toku spotkania stron, które odbyło się w dniu 25 czerwca 2009 r. powódka przyznała, iż pozwana formalnie nie odebrała projektu negując jakość jego wykonania w zakresie kompletności i poprawności merytorycznej. Projekt ten wymaga uzupełnień i poprawek/uściśleń/w tym także dopasowania do realiów funkcjonowania rynku odpadów, którego elementem ma być projektowana instalacja. Nieuwzględnienie tych realiów spowodowało błędy w projekcie skutkujące niemożliwością osiągnięcia przez instalację zakładanych parametrów wydajności.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c.

Pozwana poniosła koszty wynagrodzenia pełnomocnika w kwocie 7.200 zł, stosownie do § 6 pkt 7 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. nr 163, poz. 1349 z późn. zm.), koszty opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł, koszty opłaty od zażalenia w kwocie 40 zł, koszty wynagrodzenia pełnomocnika w postępowaniu zażaleniowym w wysokości 150 zł, stosownie do § 12 ust. 2 pkt 1 w zw. z § 6 pkt 3 powołanego wyżej Rozporządzenia oraz wypłaconego biegłemu wynagrodzenia z zaliczek uiszczonych przez pozwaną w wysokościach 2.991,52 zł, 876,02 zł i 53,47 zł.

Dlatego też Sąd w punkcie drugim wyroku zasądził od powódki na rzecz pozwanej kwotę 11.478,01 zł tytułem kosztów procesu.

Sąd miał na uwadze, iż powódka została zwolniona z kosztów sądowych, jednakże zgodnie

z treścią art. 108 uksc zwolnienie od kosztów sądowych nie zwalnia strony od obowiązku zwrotu kosztów procesu przeciwnikowi.

/-/ Katarzyna Żymelka